

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

12.05.2021

Vår ref:

2019/11202

Deres dato:

Deres ref:

Miljødirektoratet
post@miljodir.no

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tor Asbjørn Aslaksen Simonsen, 78 95 03 14

Tilrådning – Forslag til ny forskrift for Hornøya og Reinøya naturreservat

Bakgrunn

Statsforvalteren i Troms og Finnmark fikk i 2019 oppdrag fra Miljødirektoratet om å foreslå endringer i forskriften for Hornøya og Reinøya naturreservat (NR) av 28. januar 1983 nr. 120. Fristen for å foreslå endringer var satt til 31. desember 2019.

Statsforvalteren varslet oppstart om revisjon av forskriften for Hornøya og Reinøya NR i brev av 25. oktober 2019. Oppstarten av revisjonsarbeidet ble også annonsert i avisene «Finnmarken» og «Østhavet» henholdsvis 30. oktober 2019 og 31. oktober 2019 samt på Statsforvalterens nettside 28. oktober 2019.

Fristen for å komme med innspill til oppstartsmeldingen ble satt til 15. november 2019. Innen fristens utløp kom det inn innspill fra Kystverket, Forsvarsbygg, Fiskeridirektoratet, Sametinget og Centre D'Ecologie Fonctionnelle & Evolutive (CEFE).

I forbindelse med forskriftsarbeidet har Statsforvalteren gjennomført møter med Vardø Havn KF og Hornøyrådet 11. november 2019, Vardø kommune 12. november 2019 og 22. juni 2020 samt folkemøte i Vardø 26. november 2019. Statsforvalteren har også hatt møter med Miljødirektoratet 27. mars 2019, 1. oktober 2019, 10. og 25. juni 2020 samt 4. mars 2021 i forbindelse med saken.

E-postadresse:
fntfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Statsforvalteren sendte forslag til endring av forskriften for Hornøya og Reinøya NR til Miljødirektoratet til faglig godkjenning 16. desember 2019. Den 17. juni 2020 mottok Statsforvalteren tilbakemelding fra Miljødirektoratet på forslaget. På bakgrunn av tilbakemeldingen fra Miljødirektoratet ble det utarbeidet forslag til ny forskrift for Hornøya og Reinøya NR som ble sendt på høring 16. august 2020. Fristen for å komme med uttalelse til høringsforslaget ble satt til 1. oktober 2020.

Det kom inn i alt 11 uttalelser til høringsforslaget:

1. Brev fra Fiskeridirektoratet (region Nord) datert 18. september 2020.
2. Brev fra Forsvarsbygg datert 22. september 2020.
3. Brev fra Bjarne Riesto datert 25. september 2020.
4. Brev fra Kystverket (Troms og Finnmark) datert 1. oktober 2020.
5. Brev fra Hornøyas Venner datert 1. oktober 2020.
6. Brev fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) datert 6. oktober 2020.
7. Brev fra Kongsfjord Gjestehus AS datert 7. oktober 2020.
8. Brev fra Troms og Finnmark fylkeskommune datert 8. oktober 2020.
9. Brev fra Larssen Varjjat Ferie & Fritid datert 11. oktober 2020.
10. Brev fra Vardø kommune datert 12. oktober 2020.
11. Brev fra Visit Varanger datert 15. oktober 2020.

Følgende høringsinstanser fikk utsatt frist:

- Vardø kommune: Ny frist 15. november 2020.
- Kongsfjord Gjestehus: Ny frist 10. oktober 2020.
- Norsk institutt for naturforskning (NINA): Ny frist 6. oktober 2020.
- Visit Varanger: Ny frist 15. oktober 2020.

Med unntak av høringsuttalelsene fra Troms og Finnmark fylkeskommune og Larssen Varjjat Ferie & Fritid, har samtlige uttalelser kommet inn innen fristen. Siden forsinkelsen var liten, det er viktig å få belyst saken så godt som mulig og forsinkelsen ikke ville påvirke progresjonen i saken, tok Statsforvalteren høringsuttalelsene fra Troms og Finnmark fylkeskommune og Larssen Ferie & Fritid til vurdering, jf. forvaltningsloven §§ 11 a (saksbehandlingstid) og 37 (utredningsplikt og uttalelser fra interesserte).

For å sikre ivaretagelse av krav fastsatt i Statens utredningsinstruks ble alle høringsinstanser tilbydd å delta i digitale møter om saken. Kystverket, NINA, Troms og Finnmark fylkeskommune og Larssen Varjjat Ferie & Fritid hadde ikke behov for å delta i et slikt møte.

Statsforvalteren gjennomførte digitale møter med følgende instanser:

1. Fiskeridirektoratet (region Nord) den 25. januar 2021.
2. Forsvarsbygg den 27. november 2020.
3. Bjarne Riesto den 25. januar 2021.
4. Hornøyas Venner den 26. januar 2021.
5. Brev fra Kongsfjord Gjestehus AS – SKUA og Visit Varanger 28. januar 2021.
6. Vardø kommune den 2. februar 2021.

Statsforvalteren har svart på de seks utredningskravene som er fastsatt i utredningsinstruksen i vedlegg nr. 6. Vurdering av innspill fremkommet under møtene med høringsinstansene finnes under vedlegg nr. 7.

Statsforvalterens forslag til endringer i forskriften etter høring

På bakgrunn av innspill fremkommet i forbindelse med høringen av forslag til forskrifts- endring for Hornøya og Reinøya NR, utredningen av tiltaket i henhold til utrednings- instruksen samt møter med høringsinstansene, foreslår Statsforvalteren at hørings- forslaget endres på følgende punkter:

Ad. pkt. IV nr. 5

Under pkt. IV nr. 5 i høringsforslaget har Statsforvalteren foreslått følgende tekst i bokstav b), sitat: *Området rundt flytebrygga på vestsiden og området rundt fugletitterskjulet.* Siden flytebrygga og fugletitterskjulet ligger kun ca. 20 meter fra hverandre, kan ordlyden virke noe uklar. Statsforvalteren foreslår derfor at ordlyden i høringsforslagets pkt. IV nr. 5 bokstav b) endres til: *Området nedenfor fuglefjellet på vestsiden av Hornøya.*

Ad. pkt. IV nr. 5 bokstav b

Det er i høringsforslaget lagt opp til at ferdsel skal være tillatt hele året i et område på vestsiden av Hornøya. Dette området er ca. 70 meter langt og 20 – 30 meter bredt. I flere av høringsuttalelsene påpekes det at området hvor ferdsel skal være tillatt på vestsiden av Hornøya er for lite, og at tette folkeansamlinger på et så lite område kan føre til økt slitasje på grunn og vegetasjon. Det fremheves også at endringen kan medføre økt forstyrrelse på fuglelivet, og til at besøkende til øya får en dårligere opplevelse.

Statsforvalteren er enig i at tette ansamlinger av mennesker på et forholdsvis lite område kan føre til trengsel, økt slitasje på grunn og vegetasjon og til at opplevelses- verdien forringes. Statsforvalteren ønsker å imøtekomme høringsuttalelsene på dette punktet siden turisme er viktig for både Vardø kommune og en rekke andre aktører i regionen. På denne bakgrunn mener Statsforvalteren at området hvor ferdsel skal være tillatt bør utvides nordover, slik at det strekker seg ca. 100 meter nord for fugletitterskjulet, jf. vedlegg 5 (vernekart).

Siden det er forholdsvis lite fugl i dette området, og ferdsel ikke vil være tillatt i de sårbare strandområdene samt skråningene opp mot fuglefjellet, vil denne endringen etter Statsforvalterens vurdering ikke komme i konflikt med verneverdiene.

Ad. pkt. V nr. 6 og pkt. VI nr. 3:

Forslag til ny forskrift for Hornøya og Reinøya NR legger opp til at det skal være ferdselsforbud på land i tiden fra og med 15. februar til og med 31. august, jf. pkt. IV nr. 5.

Forsvaret har to gammer på Reinøya som er fredet etter kulturminneloven, og som det er brukt store ressurser på å sette i stand den siste tiden. Forsvaret sier i sin høringsuttalelse at det er behov for å fyre opp i gammene (vedovn) med jevne mellomrom for å hindre at fuktig luft skal føre til skader på treverket som gammene delvis er bygd opp av.

Ifølge forslaget pkt. V nr. 4 skal bestemmelsene i pkt. IV ikke være til hinder for vedlikehold av eksisterende godkjente bygninger og anlegg. Statsforvalteren antar at tiltak som går ut på å varme opp gammene ved hjelp av vedovn for å bli kvitt fuktig luft samt tilsyn med gammene ikke går innunder denne bestemmelsen.

Siden det legges opp til at det skal være ferdselsforbud på Reinøya i store deler av året, er Forsvaret avhengig av dispensasjon etter nml. § 48 for å kunne føre tilsyn med- og fyre opp i gammene. Alternativt kan det legges til nytt pkt. V nr. 6 som gir Forsvaret mulighet til å besøke gammene på Reinøya uten søknad og når de måtte ønske det. En slik bestemmelse kan utformes slik: *Nødvendig tilsyn og jevnlig fyring av vedovn i gammene, for grunneier eller den grunneier tildeler rettighetene til. Ferdselen kan foregå på sti fra Gambukta og opp til gammene, og innenfor et avgrenset område rundt gammene.* Det er også mulig å legge denne bestemmelsen til eksisterende bestemmelse om vedlikehold under pkt. V nr. 4 eller til pkt. VI (spesifisert bestemmelse).

For at Forsvarsbygg/Vardøhus festning skal få samme muligheter til tilsyn og vedlikehold av bygningsmassen som for eksempel Kystverket har for sin bygningsmasse på Hornøya, foreslår Statsforvalteren at bestemmelsen om tilsyn og fyring i tilknytning til gammene på Reinøya legges til som nytt pkt. V nr. 6.

Ad. pkt. V nr. 4

Etter det Statsforvalteren kjenner til kan det enkelte år være store mengder molter på Reinøya. Om det også kan være molter på Hornøya, er Statsforvalteren usikker på. Etter gjeldende forskrift er det tillatt å høste molter utenom perioder med ferdselsforbud, jf. verneforskriften pkt. V nr. 3. Forslag til revidert verneforskrift legger opp til at ferdselsforbudet skal gjelde til og med 31. august. Dette kan føre til at moltene ødelegges før noen får anledningen til å høste dem.

Statsforvalteren foreslår en spesifisert bestemmelse som legger opp til at det skal være mulig å gi dispensasjon fra ferdselsforbudet til å plukke molter i tidsperioden fra og med 16. august til og med 31. august. Dette er aktuelt i de årene moltene blir modne før 31. august. Nytt pkt. VI nr. 3 kan utformes slik: *Ferdsel i tiden fra og med 16. august til og med 31. august i forbindelse med sanking av molter.* Av hensyn til hekkende fugl, er det ikke aktuelt å åpne opp for å plukke molter før 16. august.

Ad. pkt. IX

Under pkt. IX i høringsforslaget har Statsforvalteren foreslått følgende bestemmelse, sitat: *Forvaltningen av fredningsbestemmelsene tillegges fylkesmannen i Finnmark.* Dette er feil. Bestemmelsen skal være: *Forvaltningen av fredningsbestemmelsene tillegges Statsforvalteren i Troms og Finnmark.*

De foreslåtte endringene innarbeides i vedlegg 4 (forslag til ny forskrift for Hornøya og Reinøya NR), vedlegg 3 (forslag til forskrift om endring av forskrift om fredning for Hornøya og Reinøya NR) og vedlegg 5 (vernekart). Det vil utarbeides vernekart etter gjeldende standarder på et senere tidspunkt.

Statsforvalteren har god kunnskap om verneverdiene i Hornøya og Reinøya NR gjennom blant annet forvaltningsplan for Hornøya og Reinøya NR datert 18. september 2014 (Fylkesmannen i Finnmark), besøksstrategi for Hornøya og Reinøya NR datert 1. juni 2016 (Fylkesmannen i Finnmark), effektstudie av turisme på sjøfugl 2015-2016 datert juni 2018 (NINA), resultater av forskning på sjøfugl som har pågått siden slutten av 1970-tallet, befaringer til reservatet, innhenting av kunnskap fra Statens naturoppsyn (SNO) m.v. Statsforvalteren mener at en på dette grunnlaget kan fastslå at kunnskapsgrunnlaget i henhold til nml. § 8 har vært tilstrekkelig for å foreslå endringer i verneforskriften for Hornøya og Reinøya naturreservat. Førre-var-prinsippet etter nml. § 9 har derfor fått mindre betydning.

Statsforvalteren mener at de foreslåtte endringene i verneforskriften samlet sett vil begrense tiltak og aktiviteter i hekketiden på land og i sjøen. Dette vil etter Statsforvalterens vurdering bidra til at sjøfuglene kan ta i bruk nye områder til hekking, og til at sjøfuglene forstyrres mindre enn tidligere, jf. nml. § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning og §12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Nml. § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke relevans i denne saken.

Avslutningsvis vil Statsforvalteren si at det har vært stort engasjement i denne saken, med mange gode og relevante innspill, men det må også sies at mange av høringsinstansene ikke har vært enig i de forslag som Statsforvalteren har lagt frem. Det har i prosessen vært gode muligheter for å komme med innspill, og saken er etter Statsforvalterens vurdering blitt godt belyst i den prosessen som har vært gjennomført.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark ber Miljødirektoratet vurdere å endre verneforskriften for Hornøya og Reinøya naturreservat i tråd med de anbefalinger som følger av dette brevet med tilhørende vedlegg.

Med hilsen

Heidi-Marie Gabler (e.f.)
seksjonsleder

Tor Asbjørn Aslaksen Simonsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi: Jf. adresseliste.

Vedlegg:

1. Høringsuttalelser.
2. Statsforvalterens vurdering av høringsuttalelsene.
3. Forslag til forskrift om endring av forskrift om fredning for Hornøya og Reinøya naturreservat.
4. Forslag til ny forskrift om fredning for Hornøya og Reinøya naturreservat.
5. Vernekart.
6. Vurdering av tiltaket i henhold til utredningsinstruksen.
7. Statsforvalterens vurdering av innspill fremkommet i møter med høringsparter som del av utredningen av tiltaket.
8. Adresseliste.